

Kšicová, Danuše

Sofijská konference o Čechovovi

Opera Slavica. 2004, vol. 14, iss. 3, pp. 47-48

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117407>

Access Date: 30. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

kusem o slovensko-běloruskou komparaci lingvistického ztvárnění folklorních textů včetně peripetií jejich překladů (V. M. Ljašuk), který vyvolal zajímavou diskusi se širším „evropským“ obsahovým podtextem. Celkově byla nabídka přednesených témat v této sekci velmi pestrá a pokrývala širokou oblast vybraných otázek – od problematiky transkripce nebo práce se slovníkem na jedné straně až po vybrané problémy stylistické ekvivalence v překladatelském procesu na straně druhé. Nejen jednotlivá vystoupení, ale i relativně bohatá diskuse přirozeně akcentovaly úlohu překladu v mezikulturním dialogu a implicitně vyzývaly k zobecněnějšímu pohledu na tuto aktuální problematiku, který v literárněvědné sekci naznačil J. Dohnal hledáním „modelů světa“, promítajících se nejen do kreativní činnosti autorů uměleckých artefaktů, ale i do našich přístupových pohledu na ně (při naší apercepci, interpretaci, včetně oné překladatelské). Zejména v těchto směrech by mohly translátologické i literárněvědné analýzy na prešovské konferenci být inspirativní „pro futuro“, přihlídneme-li k problémům všestranného „hledání ekvivalentnosti“, které si pořadatelé už tradičně volí jako leitmotiv svého rokování. K řadě referátů probíhala ve všech sekcích živá diskuse, do které zasáhla většina přítomných.

Konferenci, která měla ve vínku 50. výročí vzniku prešovské rusistiky, doprovázela řada dalších počinů ze strany pořadatelů. Jedním z nich byl i „kulatý stůl“ – diskuse s bývalými pracovníky tamních rusistických pracovišť, která nebyla jen setkáním bilančním. Pro zahraniční účastníky naznačovala totiž i nemalý úsek „středoevropského“ rusistického bádání, včetně jeho česko-slovenské etapy, jehož vliv není možno opomenout ani dnes, při hledání dalších perspektiv.

Aleš Brandner, Josef Dohnal, Oldřich Richterek

Sofijská konference o Čechovovi

Svět je malý a lidé z téhož oboru se setkávají na nejroztodivnějších místech. Tak se stalo, že můj kontakt se Sofijskou univerzitou sv. Klimenta Ochridského začal před třemi lety v Jeruzalémě na konferenci o sémiotice cestování. Bulharsko tam bylo dobře zastoupeno. Výsledkem bylo i moje pozvání na čechovovskou konferenci, pořádanou Sofijskou univerzitou ve spolupráci s Literárním institutem Bulharské akademie věd a podporovanou dalšími kulturními institucemi z oblasti televize, rozhlasu, filmu, divadla a knihovnictví. Duší celé akce byl mladý rusista doktor Ludmil Dimitrov, jemuž se podařilo získat účast předsedy čechovského odboru Ruské akademie věd a vedoucího Katedry historie ruské literatury při Filologické fakultě Moskevské univerzity V. B. Katajeva, jenž byl např. hlavním redaktorem sborníku z druhého Mezinárodního sympózia A. P. Čechova, pořádaného r. 1994 v Badenweileru, a řady dalších předních odborníků. Na plenárním zasedání promluvila vedle prof. Katajeva známá divadelní badatelka Taťána Šach-Azizova z Uměno- vědného institutu Ruské akademie věd, s nímž má Ústav slavistiky FF MU uzavřeno smlouvu o spolupráci.

Mezinárodní sympozium pod názvem *Dialogy s Čechovem* se konalo na Fakultě slovanské filologie 26. a 27. května 2004. Přednášky probíhaly ve dvou sekcích – literárněvědné a divadelní. Byly koncipovány jak poetologicky, tak komparatisticky. Velkému zájmu se těšila jak etická, tak estetická složka Čechovovy tvorby. Z komparatistických

témat lze uvést např. analýzu puškinských citát u Čechova (G. Gumennaja, Nižní Novgorod), či studium vztahu Čechova s Buninem (A. Razina, Moskva), Leskovem (N. Georgijev, Sofia), s Merežkovským a Sologubem (V. Polonskij, Moskva), H. Ibsenem (D. Kšicová) aj. Kromě očekávaného studia vztahu Čechova k bulharské literatuře a kultuře příjemně překvapily práce větší skupiny vesměs bilingválních tureckých badatelek, z nichž mnohé získaly část svého vzdělání v Bulharsku, jež musely před časem z politických důvodů opustit. Pobavenou pozornost vzbudila analýza turcismů v Čechovových hrách (Č. Afandijeva, Ankara), poukazující na nečekané zdroje autorovy lexiky. Divadelníky a nejen je zaujala podrobná analýza experimentální turecké inscenace, jež spojila do jednoho celku vrcholná Čechovova dramata. (Sama jsem si ostatně již dávno uvědomila jejich vnitřní až symfonické sepětí.)

Kromě dobré vědecké úrovně kulatého stolu lze vyzvednout i složku společenskou, související s možností diskuse jak v sekcích, tak při slavnostní večeři či exkurzi do Rílského kláštera – této unikátní architektonické a kulturní památky, umístěné v malebném horském masivu. Za zmínku stojí i experimentální představení Tří sester, konané speciálně pro přednášející. V režii Stojana Kambareva se hrálo v jednom sledu s velkým hereckým nasazením. A ještě jedna poznámka na závěr. V Sofii mají dobrou bohemistiku. Přednášející i posluchači jsou zpraveni o soudobém literárním dění v ČR a mají aktivní kontakt ze svými překladateli české literatury. Znalost češtiny některých přednášejících je pozoruhodná.

Danuše Kšicová